

Kerhokeskus - koulutyön tuki ry
Mariankatu 15 A 11
00170 Helsinki
puh. 09 6962 440
fax 09 6962 4444
www.kerhokeskus.fi

Helsinki 7.8.2009

Opetusministeriölle

Kerhokeskus - koulutyön tuki ry:n lausunto opetusministeriön asettaman työryhmän esityksestä perusopetuksen laatukriteereiksi

Pyydettyinä lausuntonaan opetusministeriön asettaman työryhmän esityksestä perusopetuksen laatukriteereiksi (Opetusministeriön julkaisuja 2009:19) Kerhokeskus - koulutyön tuki ry lausuu seuraavaa:

Kerhokeskus pitää lähtökohtaisesti hyvänä sitä, että Matti Vanhasen toisen hallituksen ohjelmaan on otettu tavoitteeksi ikäluokkien pienentymisestä vapautuvien voimavarojen käyttämistä koulutuksen laadun kehittämiseen. Tähän liittyen on käynnistetty laaja Peruopetus paremmaksi -kokonaisuus erilaisin kehittämistoimenpitein ja valmisteltu nyt lausuttava Perusopetuksen laatukriteerit -asiakirja. On hyvä, että opetusministeriö pyrkii laatukriteerit julkaisemalla kiinnittämään opetuksenjärjestäjien huomiota siihen, että perusopetusta koskeva lainsäädäntö ja sitä ohjaavat normit on täytettävä, jotta opetus tapahtuisi laadukkaasti.

Esitetyt laatukriteerit antavat koulutuksen järjestäjille ja kouluille oikean suuntaista informaatiota siitä, millaisiin asioihin tulisi laadun näkökulmasta kiinnittää huomiota. Pohdinta jää kuitenkin varsin yleiselle tasolle, eikä asiakirja tosiasiallisesti määrittele, minkä tekijöiden katsotaan olennaisesti vaikuttavan opetuksen laatuun tai millaista toiminnan tai toiminnan eri osatekijöiden pitäisi olla, jotta se olisi laadukasta.

Valitettavasti edes **kaikkia perusopetuksen opetussuunnitelmaan kirjattuja koulun toiminnan osia ei ole otettu mukaan laatukriteereihin:** vaikka kodin ja koulun yhteistyö ja oppilashuolto ovatkin päässeet mukaan, koulun kerhotoiminta ei ole noussut vahvemmin esille. Kerhot mainitaan asiakirjassa yhdellä sanalla, vaikka koulun kerhotoimintaan on panostettu tällä hallituskaudella noin 13 miljoonaa euroa ja suunnitelmissa on avustusten jatkaminen edelleen hallituskauden loppuun.

Koulun kerhotoiminta on todettu lukuisissa kansainvälisissä ja kansallisissa tutkimuksissa tekijänä, joka merkittävästi parantaa koulun ilmapiiriä, oppilaiden sosiaalisia taitoja, opiskelumotivaatiota, koulumenestystä ja koulutusmyönteisyyttä, koulun työrauhaa ja opettajien oppilaantuntemusta. Koska koulun kerhotoiminta on opetussuunnitelman perusteissa normitettua toimintaa, tulee opetuksenjärjestäjän huomioida sen tarvitsemat taloudelliset resurssit, toimintaan tarvittavan henkilöstön saatavuus ja kompetenssit, toiminnan suunnittelu ja arviointi. **On erityisen tärkeää nostaa koulun kerhotoiminta laatukriteeriksi, jotta se saadaan vakiinnutettua osaksi koulujen toimintaa,** kuten on asetettu tavoitteeksi Perusopetus paremmaksi -hankkeessa.

Vaikka Perusopetus paremmaksi -kehittämissuunnitelmissa on syntynyt ja löydetty monia perusopetuksen laatua parantavia tekijöitä ja toimintatapoja, ei Perusopetuksen laatukriteerit -asiakirjaan ole saatu niistä mitään edes malleina tai suosituksina siitä, kuinka toimintaa voitaisiin paikallisella tasolla kehittää. Myöskään sosiokonstruktivisesta oppimiskäsityksestä tai perusopetuksen opetussuunnitelmien aihekokonaisuuksien toteutuksessa olennaista modernia oppimisympäristökäsitettä ei ole sovellettu asiakirjassa, vaikka sitä on julkisin varoin kehitetty ja oppimisympäristöajattelun hyödyt todennettu lukuisissa tutkimuksissa.

Oppimisympäristöt tulisi nostaa esiin laveasti oppimista tukevinä ympäristöinä, joiden pohtimiseen koulutuksen järjestäjiä ja kouluja tulisi kannustaa. Moderni oppimisympäristöajattelu syvenee varsinaisen oppimisen puitteiden (fyysinen tai virtuaalinen ympäristö) lisäksi opetuksen menetelmiin ja lähtökohtiin (opetuksen ongelmakeskeisyys, oppijan oma aktiivisuus, oppimista tukevat asiantuntijoiden verkostot). Myös koulun kerhotoiminta tulisi nähdä oppimisympäristönä ja oppimisympäristön kehittämisen välineenä.

Kerhokeskus - koulutyön tuki ry esittää, että Osallisuus ja vaikuttaminen -luvun kuvausosassa mainittu koulun kerhotoiminta tulisi nostaa vahvemmin esille ja ottaa se yhdeksi laatukriteeriksi, jollainen sen asema pitäisi itsestään selvänä olla jo perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden perusteella. Tämä voidaan tehdä käytännössä liittämällä seuraavat lauseet ja kysymykset tässä lausuttuun asiakirjaan:

5 Opetussuunnitelman toteuttaminen
Opetuksen järjestäjä

Paikallinen opetussuunnitelmatyö sisältää suunnitelman koulun kerhotoiminnan toteuttamisesta.

6 Opetus ja opetusjärjestelyt

Koulu

Oppilaiden yksilöllisyys, aikaisempi osaaminen ja oppimisen erityiset tarpeet otetaan huomioon **oppimisympäristöä suunniteltaessa**, opetusta eriytettäessä, opetusmenetelmiä valittaessa, **kerhotoimintaa suunniteltaessa** ja arviointia kohdennettaessa.

Koulun opetus- ja **kerho**toimintaa arvioidaan ja oppilasarviointi toteutetaan opetussuunnitelman pohjalta.

8 Osallisuus ja vaikuttaminen

Koulu

Oppilaskunta otetaan mukaan koulun kerhotoiminnan suunnitteluun.

Kerhokeskus - koulutyön tuki ry

Outi Salo
puheenjohtaja

Minna Riikka Järvinen
toiminnanjohtaja